Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צײטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריערן אונד דער פרענומעראציאָנס-טערמין בעגיננט מיט דעם טאגע דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפינדעט זיך אין פעסט אלט-גאססע נו' 1. וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבע.

ײדישע
פעסטער צײטונג

דיעזעס בלאטט ערשײנט דרײמאל וואָכענטליך מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פרײטאג.

אונד קאָסטעט פיר עסטערײך-אונגארן גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר. האלביעהריג 5 „ „ „ פירטעליאהריג 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.

פירס אויסלאנד גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר. האלביעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו. פירטעליאהריג 2 „ „ 75 „ „ „

Nr. 143, אכטער יאהרגאנג. פעסט, מיטטוואָך כ"ז כסליו ה'ת'ר'ל'ז'. Pest, den 13. Dezember 1876.

אײן בריעף קאָשוטה'ס.

ווײא וויר אין פאָריגער נוממער קורץ מיטגעטהײלט האבען, האט לודוויג קאָשוטה אן דען דעפוטירטען ערנסט שימאָני אײנען בריעף געריכטעט, אין וועלכעם ער זײנע אנזיכטען איבער דיא אָריענטאלישע פראגע צום אויסדרוק בראכטע. עס איזט הײטע געוויס פאָן האכסטעם אינטערעססע, דיא מײנונג דיעזעס גראָסען מאננעס איבער דיא פאָליטיק, וועלכע אונזערע מאָנארכיע אין דער אָריענטאלישען פראגע בעפאָלגען זאָללטע, נעהער קעננען צו לערנען. — וויר וואָללען דאהער, דיא הויפט-פונקטע דיעזעס אינטערעססאנטען בריעפעס אונזערן לעזערן אין פאָלגענדעם מיטטהײלען. דיעזער בריעף לויטעט:

„ליעבער פרײנד! גיע וואר דיא מײנונג דעס אונגארישען רײכסטאגעס פיר גאנץ אײראָפא פאָן זאָלכער וויכטיגקײט, אלס עבען בעטרעפפס דער הײטיגען רוסיש-טירקישען וויררען. אונד דאס איזט זעהר נאטירליך. קײן שטאאט אין אײראָפא ווירד יא פאָן דען רוסישען עראָבערונגס-בעשטרעבונגען אין זײנעם „לעבענס-אינטערעססע" זאָ טיעף אונד זאָ עמפפינדליך בעריהרט, אלס עבען אונגארן. — אײראָפא בליקט דאהער מיט פאָללער שפאננונג איף אונגארן, אום דיא דאָרט הערשענדע „אָפפענטליכע מײנונג" קעננען צו לערנען. דיא אײנצעלנען דעפוטירטען העטטען געלעגענהײט גענוג געהאבט, אין דען זיטצונגען דעס רײכסטאגעס דיעזע אָפפענטליכע מײנונג צום אויסדרוקע צו בריננגען." —

„דוא, ליעבער פרײנד שימאָני, האסט וואָהל אײנען בעשלוס-אנטראג אײנגעבראכט, דאס דער רײכסטאג פײערליך ערקלערע, פאָן דער רוסישען עראָבערונגס-פאָליטיק ניכטס וויססען צו וואָללען, נאמענטליך אבער יעדען עראָבערונגס-געדאנקען זײטענס דער עסטערײך-אונגארישען מאָנארכיע צו פערדאממען. דוא האסט היעדורך אײנע גראָסע געפאהר פערהיטען וואָללען, אין וועלכע דיא עסטערײך-אונגארישע מאָנארכיע זיך שטירצען ווירדע, ווען זיא פאָן רוסלאנד פערלײטעט, באָסניען אן זיך רײסען וואָללטע. נון, איך קעננע דיך אלס טיכטיגען פאָליטיקער. איך ווײס דאהער, דאס עס גאר ניכט דײן ערנסטער וואונש וואר, דאס דיעזער דײן אנטראג צור אננאהמע געלאנגע. דא האטטע דער מיניסטער-פרעזידענט פאָללקאָממען רעכט, דאס אײן זאָלכער בעשלוס נור שאדען מיסטע. ער ווירדע נור דאצו געדיענט האבען, דעם גראָפען אנדראשי אין דער פיהרונג דער אויסווערטיגען פאָליטיק דיא הענדע צו בינדען. דײנע אבזיכט וואר דאהער נור, דורך דיעזען אנטראג דיא אָריענטאלישע פראגע איבערהויפט אים רײכסטאגע צור פערהאנדלונג צו בריננגען, דאמיט ניכט דורך בעשלוס, זאָנדערן דורך דיא רעדען דער אײנצעלנען דעפוטירטען דיא אָפפענטליכע מײנונג דער אונגארישען נאציאָן צום אויסדרוקע געלאנגען קאָננע. אונד מיט דיעזער אבזיכט האטטעסט דוא געוויס פאָללקאָממען רעכט." —

„יא, דוא האטטעסט פאָללקאָממען רעכט, וויל יא דיא אונגארישע נאציאָן ווירקליך דיא רוסישע עראָבערונגס-פאָליטיק איפ'ס טיעפסטע פערדאממט; דוא האטטעסט פערנער פאָללקאָממען רעכט, וויל יא דיא אונגארישע נאציאָן פאָן אײנער עראָבערונג באָסניענס דורך דיא עסטערײך-אונגארישע מאָנארכיע ווירקליך ניכטס וויססען מאג. אונד וועננ דיעזע מײנונג דער אונגארישען נאציאָן אים רײכסטאגע אין גענינגענדער ווײזע צום אויסדרוקע געלאנגט וועריע, זאָ ווירדע זיא דעם גראָפען אנדראשי אין זײנער אויסווערטיגען פאָליטיק ניכט בלאָס ניכטס געשאדעט האבען, זאָנדערן ווירדע זיא דעמזעלבען אלס זעהר „קאָסטבארע שטיטצע" דיענען קאָננען. אונד דיעס נאך צ ו װ י א ריכטונגען הין. ערסטענס איזט עס יא בעקאננט, דאס אײנע שטארקע פארטײא אין עסטערײך אם קאיזערליכען האָפע פיר דיא עראָבערונג באָסניענס ארבײטעט. דיעזער פארטײא געגעניבער קאָננטע נון אנדראשי איף דיא אָפפענטליכע מײנונג אין אונגארן הינווײזען, וועלכע אין דער עראָבערונג באָסניענס מיט רעכט אײנע גראָסע געפאהר ערבליקט. דאס איזט אײנעס. צווײטענס אבער ווירדע איך אין דער קאָנפערענץ אין קאָנסטאנטינאָפעל איף דיא אָפפענטליכע מײנונג אין אונגארן הינגעווײזען ווערדען קאָננען, וועלכע יעדע עראָבערונג רוסלאנדס איף טירקישעם געביעטע מיט פאָללעם נאכדרוקע פערדאממט."

„זעלבסט באראָן שעננײ, דער אין בעצוג איף איהרען בעשלוס-אנטראג זיך געאײסערט האט, עס וועריע אם בעסטען, ווען דער רײכסטאג איבער דיא אָריענטאלישע פראגע ג א ר נ י כ ט ש פ ר ע כ ע ן ו ו י ר ד ע — האט דאס „גאר ניכט שפרעכען" ניכט ערנסט געמײנט. האט ער יא אין דעמזעלבען אטהעם-צוגע איך געזאגט, דאס ער יעדע אויסברײטונגס- אָדער עראָבערונגס-ליסט זײטענס דער עסטערײך-אונגארישען מאָנארכיע צוריקווײזע! האט ער דאך פערנער געאײסערט, דאס יעדע פאָליטיק, וועלכע וויא דיא רוסישע, איף סלאווישע אָדער זאָנסטיגע שטאאטס-פערוואנדטשאפט שפעקולירט, צו פערדאממען זײא: דאס איזט אײן גראָסעס אונד עהרליכעס וואָרט. נור דיא מיניסטער האטטען דען מוטה ניכט, דיא אָפפענטליכע מײנונג צום פרײען אויסדרוקע געלאנגען צו לאססען. זיא גלײבטען, היעדורך דיא קריטיק פאָן דער אנדראשי'שען פאָליטיק פערנע צו האלטען; זיא לײסטעטען אבער דורך דיא אינטערדריקונג דער אָפפענטליכען מײנונג דעם גראָפען אנדראשי, וויא געזאגט, אײנען הערצליך שלעכטען דיענסט. דא ער ניכט איף דיא אָפפענטליכע מײנונג אונגארנס הינווײזען קאנן, פעהלט איהם איך דיא בעסטע שטיטצע, אים יעדער עראָבערונגס-פאָליטיק רוסלאנדס אָדער עסטערײך-אונגארנס מיט ערפאָלג ענטגעגענטרעטען צו קאָננען."

„זעהר אונאנגענעהם בעריהרט מיך אײן ארטיקעל אין אײנעם פעסטער בלאטטע, וועלכער געראדעצו ערקלערט: עסטערײך-אונגארן מאָגע דיא עראָבערונגס-פאָליטיק רוסלאנדס אונטערשטיטצען, דאמיט איהם זעלבסט בײא דיעזעם רײב-געשעפטע עבענפאללס אײן „גוטער ביססען" צופאללע. נאך מעהר! יענער ארטיקעל בריננגט זאָגאר דיא קעקע בעהויפטונג, דאס יענע אונגארן, וועלכע עס ניכט ווינשען, דאס אונזערע מאָנארכיע מיט רוסלאנד האנד אין האנד געהע, אײנען „פערראטה" בעאבזיכטיגען. זיא ווינשען נעמליך, דאס עס צווישען רוסלאנד אונד עסטערײך צו אײנעם בלוטיגען צוזאממענשטאָסע קאָממע, בײא וועלכער געלעגענהײט אונגארן זײנע גענצליכע לאָסרײסונג פאָן עסטערײך בעווערקשטעלליגען קאָננטע. — דאס איזט געוויס אײנע שטעהליכע פערלײמדונג. אײנען אונגאר מיט זאָלך' „דוממער פאָליטיק" גיבטס גאר ניכט. — קאָממט עס צו אײנעם צוזאממענשטאָסע צווישען רוסלאנד אונד אונזערער מאָנארכיע, דא קאָננטע אונגארן הערײן געוויס קײנען נוטצען ציעהען. אים פאללע אײנעס רוסישען זיעגעס מיסטע אונגארן דען „שײטערהויפען" בילדען, איף וועלכעם דער עסטערײכישע „אדלער" צום פערברעננען געלאנגען ווירדע. קורץ: בײדע רײכסהעלפטען ווירדען דער פערניכטונג ניכט ענטגעהען." —

„אבער דער זיעג רוסלאנדס איזט יא ניכט אײנמאל וואהרשײנליך. דער „קראנקע מאנן", וויא רוסלאנד דיא טירקײא זאָ גערנע שימפפט, איזט גאר ניכט זאָ קראנק, אום זיך בײא לעבענדיגעם לײבע פאָן דען ווילדען קאָזאקען אויפפרעססען צו לאססען. עס ליעגט אלזאָ נאך קײנע גראָסע געפאהר דארין, ווען אונזערע מאָנארכיע דער רוסישען רײב-פאָליטיק מיט דעם שווערטע אין דער האנד זיך ענטגעגענשטעללטע. אָדער זאָללטע עסטערײך-אונגארן עבען אוים פורכט פאָר רוסלאנד מיט דיעזעם געמײנזאמע זאכע מאכען אונד זײנער פאָליטיק זיך אויסליעפערן? דאס ערײננערט גאנץ אן יענען פאָגעל, דער אוים פורכט פאָר אײנעם קראָקאָדילל — אײנעם זאָלבען אין דען אָפפענען ראכען הינײנגעפלאָגען. פרײליך שוואנד היערויף אללע פורכט, דא נאך וועניגען מינוטען דער אונגליקליכע פאָגעל אויך שאָן פערצעהרט וואר. זאָ ווירדע עס אויסזעהען, ווען אונזערע מאָנארכיע אוים פורכט פאָר רוסלאנד, דערען רײב-פאָליטיק זיך אויסליעפערן זאָללטע. דיא פורכט ווירדע דאנן אללערדינגס באלד שווינדען, דא פאָן אונזערער מאָנארכיע נאך קורצער צײט קײנע שפור מעהר פאָרהאנדען זײן ווירדע. עס האט זיך שאָן געטראָפפען, דאס מאנכער אוים פורכט פאָר דעם טאָדע, זיך אײנע קוגעל דורך דען קאָפף געיאגט. דאס דארף אונזערע מאָנארכיע ניכט טהון. דעסהאלב מוס מאן אויך אין דער אָריענטאלישען פראגע ניכט מ י ט, זאָנדערן ג ע ג ע ן רוסלאנד געהען, דא דיא רוסישע פאָליטיק אונס געפעהרליכער איזט, אלס דער גראָסטע קאמפף!"

לודוויג קאָשוטה.

דיעזער בריעף מאכטע אין היעזיגען פאָליטישען קרײזען ניכט בלאָס אײנען טיעפען, זאָנדערן אויך אײנען רעכט ג י נ ס ט י ג ע ן אײנדרוק. יעדער דענקט היער גאנץ זאָ וויא לודוויג קאָשוטה. ניעמאנד ווינשט עס, דאס עסטערײך-אונגארן מיט רוסלאנד אים געגענווערטיגען קריעגע האנד אין האנד געהע; ניעמאנד ווינשט עס פערנער, דאס אונזערע מאָנארכיע דורך דיא עראָבערונג באָסניענס אָדער אײנער אנדערן טירקישען פראָווינץ זיך פערגראָסערן זאָללע. אָב יעדאָך דיעזע פאָליטיק דער ניכט-עראָבערונג זײטענס אונזערער מאָנארכיע אויך בעפאָלגט ווערדען ווירד — דאס מוס ערסט אבגעווארטעט ווערדען.

נאך א י ן פונקט פערדיענט הערפאָרגעהאָבען צו ווערדען. וויא אוים אביגעם בריעפע צו ערזעהען איזט, האט קאָשוטה זײנע ביזהעריגע פאָליטיק בעטרעפפס דער לאָסרײסונג אונגארנס פאָן עסטערײך ענדליך אויפגעגעבען, אינדעם ער זעלבסט דען ראטה ערטהײלט, דאס יעטצט אונגארן מיט עסטערײך צוזאממען האנד אין האנד געגען דיא רוסישע עראָבערונגס-פאָליטיק פאָרגעהען אונד זיך געגענזײטיג געגען דיא געמײנזאמע געפאהר שיטצען זאָללען. אָב דיא אויסערסטע לינקע דיעזען איהרען הויפט-אנפיהרער היעפיר ניכט אין „חרם" לעגען ווערדע! . . . .

פערלאָזונג
דער טירקענ-לאָזע.

ביי דער אם 1-טען דעצעמבער 1876 פאָרגע-נאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע פיעל דער הויפט-טרעפפער מיט 600000 פראנקס אויף נומ׳ 650380 — אונד דער 2-טע טרעפפער מיט 60000 פראנקס אויף נ׳ 126001; — פערנער געוואננען: יע 20000 פראנקס נומ׳ 1040300 1302773; — יע 6000 פראנקס נומ׳ 113405 440084 488636 828577 933216 1281834; יע 3000 פראנקס נ׳ 311416 403376 1301083 1133109 1111209 933220 904112 828576 488640 404272 1667317 1917064; — יע 1000 פראנקס נומ׳ 168811 581454 581452 527269 488638 400744 369066 227470 1006243 828579 668900 655854 638343 610893 610892 1176957 1133106 1111210 1109803 1109801 1040648 1640212 1499189 1302775 1301085 1205594 1176958 אונד נ׳ 1832165.

בריעפע דער רעדאקציאָן.

העררן י׳ ל׳ ענגעל אין טראָפּוי: אלס „חכם“ זאָללטען זיא יא דאָך פאָרשטעהען, דאס יענער אויסדרוק: „וויר יודען זינד אין גלות, ווייל וויר ניכט זאָ אין חרם לעגען דירפען וויא דער פאפסט“ — נור אין וויטץ איזט!

געשעפטסבעריכט

וויצען איזט נעגען אונזערע פריכט-טאבעללע אום 10—20 געפאללען.

קאָרן 2000 מעטער-צענטנער 10.15—10.30 גולד.

האפער 7.85—8.05 גולד.

קוקורוץ אלטער 6.90 — 6.50 גולדען. — נייער 6.10 גולד. —

גערסטע פוטטער 6.45—6.70 גול. מאלצ-וואארע 7.35—7.80 גולד.

הירזע 5.15—5.35 גולדען.

רעפס 16 גולד.

ווייצען פער פריה-יאהר 12.80—12.90 גולד.

קאָרן פער פריה-יאהר 10.40—10.60 גולד.

קוקורוץ פער מאי - יוני 6.80—6.90 גולדען.

האפער פער פריה-יאהר 8.40—8.46 גולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאמט זאק, פרייא אב פעסט:) נומ׳ 0: 26 גולד. — קר., נומ׳ 1, 25 גול. 20 קר., נ׳ 2: 24 גול. 25 קר., נ׳ 3: 23 גול. 50 קר. נ׳ 4: 22 גול. 50 קר., נ׳ 5: 21 גול. — קר., נ׳ 6: 19 גולד. 80 קר., נ׳ 7: 18 גול. 50 קר., נ׳ 8: 15 גול. 50 קר., נ׳ $8^1/_2$ 13 גולד. 50 קר., פיינע קלייע 4 גול. 50 קר., גראָבע קלייע 4 גולד. 20 קר.

הילזענפריכטע: גראָסע וייסע באָהנען $10^1/_2$—11 גול., צווערגעל 11.50, ערבסען 9—12 גולד., נייע לינזען 8—12 גולד. — גרויער מאָהן 36 גול. בלויער 45 גולד. — הירזע-בריין 9.50—10 גולד. — הירזע (קאָלעש) 5.50 גולד. — לייזאמען 14—15 גולדען. האנפזאמען 11—12 גולד. פער 100 קילאָ. —

ערד-עפפעל פרימא פער 100 קילאָגראמם 2.60 גולדען. —

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 35.25—35.60 גולדען. אלטע-מעטהאָדע 38.17 — 38.52 גולדען פער 10000 ליטער-פערצענט.

אונשליטט (חלב) 59—60 גול.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) מיטטעל 23 גולד.

צוועטשקען. באָסנישע פאס - וואארע 25 — 25.90 גולדען.

ריבאָל דאָפפעלט-ראפפינירטעס 50 — 51 גולד. פער 100 קילאָגראמם. —

האָניג. געלייטערטער $38^1/_2$—40 גולד. וואכס-האָניג 29.46—30.36 גולדען.

וואכס ראָזענייער 144.64—148.21 גולד.

כנאָפּפערן אונגארישע נייע פרימא 32.50 — 32.14 גולד.

קלעעזאמען אונגארישע לוצערנע 85—86 גולד. פער 100 קילאָ.

פעטראָלעום 37.50—38 גולד.

ניססע אונגארישע 28—30 גולד.

וויינשטיין 64.28 גולד.

פאפריקא, פרעסאַייטע $30^1/_2$—35 גולד. פרימא 50—60 גולד. (פער 100 קילאָגראמם.) —

צוקער: ראפפינירטער 65 גולדען.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. ביי דעם אם 8-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען פעסטער וואָכענ-מארקטע ווארדען 1667 שטיק גראָס- אונד קליינ-פיעה צו מארקטע געבראכט. היעפאָן ווארדען פערקויפט: 18 שטיק שטיערע, פער שטיק פאָן 70 — 120 גולדען. — 430 אָכסען דאס פאאר פאָן 170—350 גולד. 400 קיהע דאס פאאר פאָן 150—230 גול. 102 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 70—130 גול., 52 שטיק ביפפעל דאס פאאר צו 135—180 גול., 166 שטיק קעלבער דאס שטיק פאָן 7 — 25 גולד., 481 שטיק שאפע דאס פאאר 6.50—17 גולד׳ פרייזע פער 100 קילאָ: אָכסענ-פלייש 46 — 53 גולדען. קוה-פלייש 44 — 48 גולד., קאלב-פלייש 40 — 70 גולד. ביפפעל-פלייש 40 — 41 גולד.

שאפפעללע, דייטש-וואָללינע 2.60—3.20 גולד׳ פער פאאר, סערבישע אונד טירקישע 1.20 — 1.30 גולד. באָסנישע אונד קראָאטישע 115—125 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.

לאממ-פעללע פאָריעהריגע צו 50 גולד. — דייטשוואָללינע 70—75 גולד. קראָאטישע גערבער-וואאר 72 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.)

גייס-פעללע צו 170—180 גול. פער 102 שטיק.

הייטע ווינטער נאָטירען: פער 56 ק׳ אונגארישע קוה-הייטע 55—58 גול. אָכסענהייטע טראָקענע 58—62 גול. קאלבפעללע אָהנע קאָפּפע 110—112 גול., מיט קאָפּפען 100—105 גולד. פער 56 קילאָ. (לאנד-וואארע איזט אום 5 — 10 גולדען בילליגער.) ראָסהייטע $5^1/_2$—10 גול. פער פאאר. —

לעדער, פּפונדהייטע 18—20-קילאָ 99—102 גולד. איינמאל פערזעצטע טערצען פאָן 14—15-קילאָ 104—105 גולד., צווימאל פערזעצטע טערצען 15—17 קילאָ׳ 102—103 גולד. דריימאל פערזעצטע טערצען פאָן 18—19 קילאָ 106 — 107 גולד. — פיינע קוה-הייטע בריינע 5 — 6 קילאָ 120—130 גולדען. פער 56 קילאָ.

קאלבלעדער, בריינעס פרימא 255 — 275 גולד׳ פער 56 קילאָ.

שאפוואָללע ווארדען 1400 מעטער-צענטנער פערקויפט אונד צוואר: 60 מעטער-צטר׳ מיטטעלפיינע איינשורען 113—114 גולד. 150 מעטרצטר׳ באטשקער איינשורען 80—81 גולד. 200 מטרצטר׳ פעהלערהאפטע באטשקער איינשורען צו 74—75 גולד. 290 מטרצטר׳ זאנד-וואָללע איינשורען 65—67 גול. 260 מטרצטר׳ וייסע געבירגס-צוויי-שורען אונד זאָממער-וואָללען צו 92—100 גולד. 60 מעטער-צטר׳ טהייס-זאָממערוואָללען 80 — 81 גולד. 150 מעטער-צענטנער רוסישע קרימער זאָממערוואָללען 56 — 57 גולד. 180 מעטרצטר׳ מיטטעל-גערבער וואָללע 62 — 63 גולד. 140 מעטרצטר׳ גרויע צאקעל 36—37 גולד. (אללעס פער 56 קילאָ.)

וויענער פרייזע.

ריבאָל $52^1/_2$ גולדען, פער 100 קילאָ.

פעטראָלעום 40—41 גול. פער 100 ק׳.

לייגאָל $42^1/_2$ גולד׳ פער 100 קילאָגראמם.

שפּיריטוס 34.50 גולדען צו 10.000 ליטער-פערצענט. —

רעפס קאָהל 20—20.20 גולדען.

ווייצען פערקויפט ווארדען 15000 מעטערצטר. פרייזע באנאטער 76—77-קילאָ׳ 12.70—12.95 גולד׳ פער מעטערצטר. —

קאָרן, נירער 70—72-קילאָגראמם 10.85—11 גולד׳ פער מעטער-צטר.

האפער אונגארישער 8.45—8.70 גול׳ פער מעטער-צענטנער. —

קוקורוץ באנאטער פער מעטערצטר. 7.35 — 7.45 גולד. —

גערסטע פוטטער 6.20—6.40 גולד.

ווייצענ-מעהל, נ׳ 0: 26.30—27.30 גול. נ׳ 1 24 — 25.50 גול., נ׳ 2: 22.70—23.70 גול. נ׳ 3: 17.80 — 18.80 גול׳ פער מעטער צטר.

קאָרנ-מעהל, נ׳ 1: 19—20 גול., נ׳ 2, 17.10—18.10 גולדען פער מעטער-צטר.

הילזענפריכטע: לינזען 20—26 גולדען, ערבסען 12—16 גולדען, באָהנען 11—13 גולדען. (אללעס פער 100 קילאָ.)

לאָטטאָ-ציעהונג פאָם 9-טען דעצעמבער 1876.

טעמעשוואר	4	13	16	46	18
וויען	79	39	85	81	4
גראץ	81	59	46	64	6

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר ברי״ש ריין.

איין באסיסט,

דער מוזיקאליש איזט, ווירד פיר דיא פעסטער סינאגאָגע (אין דער ראָמבאכ-גאססע) געזוכט. יאהרעס-געהאלט 600 גולדען. דיא שטעללע קאנן אלזאָגלייך אנגעטרעטען ווערדען. דיא היערויף רעפלעקטירענדען האבען זיך ביז צום 1. יענער צו מעלדען ביי דעם וועלט-בעריהמטען חזן ר׳ יהודה ליב אין פעסט. (דיא דייטשע אדרעססע: י׳ ל׳ אבראהאם, סינאגאָגענ-אָבער-קאנטאָר, 3-טראָמ-מעל-גאססע נ׳ 23 אין פעסט.)

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע			קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען	נייער באנאטער		—	—.——.—
״	״		—	—.——.—
״	״		—	—.——.—
״	״		—	—.——.—
״	״		—	—.——.—
״	״		—	—.——.
״	״		—	—.——.—
״	טהייס		74.6	12.30—12.45
״	״		75.5	12.55—12.70
״	״		76.4	12.75—12.85
״	״		77.3	12.90—13.05
״	״		78.3	13.10—13.20
״	״		79.2	13.25—13.35
״	״		80.1	—.——.—
״	פעסטער בארען		74.6	11.65—11.75
״	״		75.5	11.85—12.05
״	״		76.4	12.20—12.35
״	״		77.3	12.45—11.55
״	״		78.3	12.65—12.75
״	״		79.2	12.80—12.90
״	״		80.1	—.——.—
״	וויסענבורגער		74.6	12.35—12.50
״	״		75.5	12.55—12.75
״	״		76.4	12.80—12.90
״	״		77.3	12.95—13.10
״	״		78.3	13.15—13.25
״	״		79.2	13.30—13.40

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	10.20—10.40
גערסטע מאלץ	62	6.95—8.45
גערסטע פוטטער	62	6.35—6.85
האפער	41	8.05—8.20
קוקורוץ באנאטער		6.—6.10
אנדערער	73	5.70—5.90
הירזע		5.95—5.45

טערמין-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם)

ווייצען	פער פריה-יאהר	12 80
		—.—
קאָרן	פריה-יאהר	—.—
קוקורוץ		6 80—
גערסטע		—.—
האפער	פריה-יאהר	8 40—
		.——
רעפס		—.—

באללען-מעהל

	קר. של.
נומער 0	26 —
״ 1	25 20
״ 2	24 25
״ 3	23 25
״ 4	22 50
״ 5	21 —
״ 6	19 80
״ 7	18 50
״ 8	15 50
״ $8^1/_2$	13 50

פער 100 קילאָגראמם

שפּיריטוס: אלטע מעטהאָדע פרעסהעפע	37.40
נייע ״ קארטאָפפעל	34.—

קורז-טאבעללע פאָם 9. דעצעמבער

געלד-קורז

	קר. של.
זילבער-אגיא	114 25
דוקאטען	6 91
עסטרייך-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראנקס)	10 11
נאפאלעאָנדאָר	10 11
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	62 20
20 מארקשטיקע	12 42
פאפיער רובעל	1 53

לאָזע.

	קר. של.
1839-ער ראָטשילד-לאָזע גאנצע	259 —
דעטטא ״ פינפטעל	259 —
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאָזע	103 75
1860-ער ״ ״ גאנצע	109 —
דעטטא ״ פינפטעל	116 —
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	130 —
דעטטא ״ 50	130 —
דאנא רעגולירונגס	24 —
טייסענ-לאָזע	11 75
קרעדיט-לאָזע	163 75
קלארי-לאָזע צו 40 גולדען	29 50
דאָנוי-דאמפשיפפארט-לאָזע	93 —
אינסברוקער לאָזע	18 25
קעגלעוויטש ״ צו 10 גולדען	14 25
בראָקיער ״ 20	14 50
אָפנער ״ 40	29 —
פאלפי ״ 40	28 75
רודאלפס-לאָזע ״ 10	13 50
סאלם-לאָזע ״ 40	43 —

לאָזע.

	קר. של.
זאלצבורגער לאָזע צו 20 גולדען	16 75
סט. גענאָיס ״ 40	34 50
[illegible] ״ 20	18 75
עסטערהאזי ״ 100	118 —
דעטטא ״ 50	60 25
וואלדשטיין ״ 20	22 75
ווינדישגרעטצער ״ 20	24 50
אונגארישע פרעמיענלאָזע צו 100 גולד.	68 50
דעטטא צו 50 גולדען	68 50
וויענער לאָזע	93 50

ווערטה-פאפיערע.

	קר. של.
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	73 25
טעמעשוואר-באנאטער	71 —
זיבענבירגישע	71 50
גאליציסשע	82 —
בוקאווינער	81 —
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	95 50
ווייןצעהנטס-אבלעזונגס-אבליגאציאנען	71 50
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	85 25
דער אונגארישען היפאטעקען באנק צו 5 איינהאלב פערצענט	78 25
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פערצענט	81 —
דעטטא צו 6 פערצענט	— —
דער פעסטער קאמערציאל-באנק	84 50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1876. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

אײנען בירגער־קריעג דען טאָללען מוראד, דער פֿאָן אײנער פֿערבעססערונג ניכטס װיססען מאג, װיעדער אויף דען טהראָן זעטצען לאססען. װירד דאס געשעהען, דאנן װירד אײראָפּא גערנע ציגעבען, דאס רוסלאנד די טירקײא פֿערשלינגע.״ — זאָ דאכטע זיך איגנאטיעף. אללײן די דאָפּפּעלפֿערשװאָרונג װאורדע נאך רעכטצײטיג ענטדעקט: דער שמוטציגע רוסישע פּלאן קאם דאהער ניכט צור אויספֿיהרונג. —

* (דער זאָנטאג אויף דען שבת פֿערלעגט.) די יודישען רעפֿאָרמער אין דײטשלאנד זינד שאָן װיעדערהאָלט מיט דעם פּלאנע אויפֿגעטרעטען, דען יודישען שבת אויף דען זאָנטאג צו פֿערלעגען. נון ערשײנט געגענװערטיג אין אמעריקא אײנע גאנצע אנצאהל ניכט־יודישער צײטונגען, די עס זיך צור אויפֿגאבע געמאכט, דען זאָנטאג אויף דען שבת צו פֿערלעגען. אויך אין לאָנדאָן אונד אין באזעל װירד פֿיר דיעזען פּלאן געארבײטעט. מאן װילל נעמליך אויסװײזען, דאס דער זיעבטע טאג, אן װעלכעם גאָטט די רוהע אנבעפֿאָהלען, דער „שבת״ איזט, ניכט אבער דער זאָנטאג. אונס שײנט, דאס דיעזער גאנצע שװינדעל פֿאָן דען „מיססיאָנערן״ אויסגעהט. דיעזע גלויבען היעדורך אײנע פֿעראײניגונג צװישען דער קאטהאָלישען אונד יודישען רעליגיאָן צו שטאנדע צו ברינגען, דא איהר גאנצעס שטרעבען דאהין געהט, די יודען צור אנגאהמע דער קאטהאָלישען לעהרע צו פֿערלאָקען. (װיר יודען װינשען דיעזע אנגעהערונג ניכט. אים תלמוד הײסט עס יא זאָגאר: גוי ששבת חייב מיתה, װאָרוים דאך צור גענוגע הערפֿאָרגעהט, דאס װיר פֿיר די פֿערלעגונג דעם זאָנטאג אויף זאמסטאג ניכט שטרעבען דירפֿען.)

* (פֿיר צװײא גולדען די אײגענע מוטטער געמאָרדעט.) אין װיען מאכט געגענװערטיג אײן „מוטטער־מאָרד״ פֿיעל אויפֿזעהען. דער פֿערבער קארל האקלער לעבטע נעמליך מיט זײנעם 57 יאהרע אלטען, אבער קרענקליכען װײבע אין פֿריעדען. אלס פֿלײסיגער פֿאבריקס־ארבײטער פֿערדיענטע ער זאָפֿיעל, דאס ער זיך אונד זײנע פֿרױא ערנעהרען קאָננטע. דאך האטטע דערזעלבע אײנען אונגעראטהענען זאָהן, נאמענס רײמונד, דער דורך זײן שלעכטעס בעטראגען דען הויז־פֿריעדען שטאָרטע. דער 20־יעהריגע רײמונד װאָללטע נעמליך ניכטס ארבײטען אונד פֿערבראכטע זײנע צײט אין דען פֿערדיפֿענסטען װירטהס־הײזערן אונטער שפּיעלערן אונד טאשען־דיעבען. דער אלטע קארל האקלער כאם אים דער פֿאבריק נור אײנמאל װאָכענטליך, זאָנטאג נעמליך, נאך הויזע, אים זײנעם װײבע דאס פֿערדיענטע געלד צו איבערגעבען. דער יונגע רײמונד יעדאָך, דער דעם נאכטס אין דען װירטהס־הײזערן הערום לומפּטע, קאם אימטער פֿאָרטאגס נאך הויזע, ער שליעף אײניגע שטונדען אונד שטאנד דאנן אויף, אים נײערדינגס אינים װירטהס־הויז זיך צו בעגעבען. היעבײא ערפּרעסטע ער נאטירליך פֿאָן זײנער קראנקען מוטטער דען לעטצטען קרײצער, דאס זיא זעלבסט אין גראָססטער נאָטה לעבען מוסטע. אם 4., 5. אונד 6־טען דיעזעס װאר עס דען הויז־בעװאָהנערן אויפֿגעפֿאללען, דאס מאן די פֿרױא האקלער ניכט אויסגעהען זאה: אללײן מאן בערוהיגטע זיך דאמיט, דאס די קרענקליכע פֿרױא פֿיעללײכט דעם שלעכטען װעטטערס װעגען דאס צימטער ניכט פֿערלאססען מאג. ענדליך קאם אויך דער אלטע האקלער נאך הויזע, גינג אינס צימטער אונד פֿאנד זײנע פֿרױא ניכט. ער װארטעטע אײניגע שטונדען, אבער פֿערגעבענס. דא בעגאנן ער אללעס אים הויזע צו אונטערזוכען. צו זײנעם גראָססטען שרעקען פֿאנד ער זײן װײב אונטער דעם בעטטע מיט דורכשניטטענעם האלזע. גלײך פֿיעל עס איהם אײן, דאס נור זײן ליעדערליכער זאָהן רײמונד דיעזען מאָרד פֿעראיבט האבע. דאך רײמונד װאר נירגענדס צו פֿינדען. די פּאָליצײא מאכטע אינס געהײערע אנשטרענגונגען, אָהנע יעדאָך דען שענדליכען מוטטער־מאָרדער אירגענדװאָ אויפֿפֿינדען צו קאָננען. ענדליך שטעללטע ער זיך זעלבסט פֿאָר געריכט, װאָ ער פֿאָלגענדעס צו פּראָטאָקאלל גאב: „איך האבע שאָן אם 4־טען דיעזעס מײנער מוטטער דען האלז דורכשניטטען, אים איהר פֿערמאָגען, װעלכעס אין צװײא גולדען בעשטאנד, רויבען צו קאָננען. פֿיר דאס געלד קאָננטע איך מיך דעם טאגעס אין דען װירטהס־הײזערן הערומטרײבען אונד װאר אײנען אבענד זאָגאר אים טהעאטער. דעם נאכטס קאם איך נאך הויזע אונד שליעף עבען אין יענעם בעטטע, אונטער װעלכעם דער טאָדטע קערפּער מײנער מוטטער ליעגט. די דריטטע נאכט גינג איך ניכט מעהר נאך הויזע, װײל דער טאָדטען־גערוך אים צימטער צו זעהר זיך פֿערברײטעטע.״ — דער יונגע מאנן זיעהט נינמעהר אים קערקער דער װאָהלפֿערדיענטען שטראָפֿע ענטגעגען. אין װיען יעדאָך הערשט איבער דיעזען אונערהאָרטען פֿאלל אײנע זעהר טיעפֿע אויפֿרעגונג אונטער דער געזאממטען בעפֿאָלקערונג.

* (איבערשװעממונגס־געפֿאהרען.) אים דען פֿערשיעדענען געגענדען דעם לאנדעס לויפֿען טרויריגע בעריכטע איבער גראָססע איבערשװעממונגס־געפֿאהרען אײן. בײא גראָס־װארדײן איזט די קאָראָש זאָ אנגעװאכסען, דאס די גאנצע געגענד פֿאָן אײנער געװאלטיגען איבערשװעממונג בעדראָהט איזט. ניעמאנד עראינגערט זיך, דאס אים מאָנאטע דעצעמבער דער װאססערשטאנד דער פֿליססע אײן זאָ האָהער געװעזען זײא. — צװישען טאָקאי אונד ראקאמאז איזט די טהײס אויסגעטרעטען אונד האט אויסגעדעהנטע װײדע־ אונד װיעזען־פֿעלדער איבערשװעממט. דיעס איזט פֿיר יענע געגענד אײן אום זאָ הארטערער שלאג, אלס אין דיעזעם פֿריה־יאהרע די אָרטשאפֿטען טיסאָ־עסלאר אונד נאָדיפֿאלו דורך טהײס־איבערשװעממונגען פֿאסט געננצליך פֿערניכטעט װאורדען. װיא ענדליך אויס הוסט געמעלדעט װירד, האט דער פֿלוס טאראצקא זאָגאר 30 קלאפֿטער דעם אײזענבאהנ־דאממעס אײנגעריססען, װאָדורך די אײזענבאהנ־פֿאהרט פֿיר מעהרערע װאָכען אונטערבראָכען װאורדע. — אײנע גראָססערע איבערשװעממונג װירדע אנגעזיכטס דעם װינטערס געװיס אײן אונבערעכענבארעס אונגליק צור פֿאָלגע האבען.

די קאָנפֿערענץ.

די פֿאָרקאָנפֿערענץ, די בעשפּרעכונגען, בעראטהונגען אונד פֿערהאנדלונגען דער געזאנדטען אין קאָנסטאנטינאָפּעל זינד בערײטס אין בעסטעם גאנגע, אונד די קאָנסטאנטינאָפּלער דעפּעשען פֿערזיכערן פֿאָרטװעהרענד, דאס אײנע אײניגונג אונד אײן אײנפֿערשטענדניס ערציעלט װערדען, זאָ דאס עס צו אײנעם קריעגע ניכט קאָממען װירד. ענגלאנד אונטערהאנדעלט מיט רוסלאנד, אונד עס איזט לײכט מאָגליך, דאס צװישען בײדען באלדיגסט אײן פֿערגלײך צו שטאנדע קאָממט.

זאָ פֿיעל שטעהט פֿעסט, דאס רוסלאנד זײנען פּלאן מיט דער בעזעטצונג בולגאריענס דורכאויס ניכט פֿאללען לאססען װילל. װעהרענד װיעדער די טירקײא די בינדיגע ערקלערונג ערטהײלטע, דאס זיא יעדע פֿרעמדע בעזעטצונג איהרער פּראָװינצען אלס אײנען קריעגספֿאלל בעטראכטען װערדע. זיא װילל פֿאָן דעם פּאריזער פֿערטראגע קײנען פּונקט נאכלאססען, אונד נאך דיעזעם קאנן דאס ערשײנען אײנער פֿרעמדען ארמעע אין דער טירקײא, נור אויף די קריעגס־אבזיכט דער בעטרעפֿפֿענדען מאכט דײטען. —

װיא נון אויף דיעזע װײזע אײנע פֿערשטענדיגונג צװישען דער טירקײא אונד רוסלאנד ערציעלט װערדען קאָננטע, װיססען װיר ניכט! פֿיעללײכט בעזיטצט גראף סאליסבורי אײנע געהײמע צױבער־מאכט, מיט װעלכער ער יעדע שװיעריגקײט

דיעזע קלײנע אנצאהל נעניגענד, דא דיעזע פֿעסטונג אין בעסטעם פֿערטהײדיגונגס־צושטאנדע װאר. מענדאָ שיקטע גלײכצײטיג אײנען געזאנדטען אן פֿערדינאנד, דאמיט ער אללזאָגלײך הילפֿע שיקען זאָללע.

די פֿריעדליכען בעװאָהנער דעם קלאָסטערס האטען באלד די קריעגערישע מוזיק דער מאָהאממעדאנער, דער קלאנג קאם אימטער נעהער אונד נעהער, דאס קלינגעל דער ציטבעל, דאס ראססעלן דער אפֿריקאנישען טראָממעל, דאס װילדע געשמעטטער דער האָרנער פֿערזעטצטען די בעלאגערטען אין פֿורכט אונד שרעקען.

די קלאָסטער־נאָננען דרענגטען זיך צום פֿענסטער, אום די הערנאנציעהענדען אראבישען סאָלדאטען צו זעהען, דאך די קלאָסטער־פֿאָרשטעהערין צאָג זיא צוריק, דא זיא אלס נאָננען אין דאס געזיכט דער פֿיעלען מענגער ניכט בליקען דורפֿטען. נור רעבא, װעלכע דאך נאך קײנע נאָננע װאר, דורפֿטע אן דער זײטע פֿאָן אײנער אם פֿענסטער שטעהען.

רעבא ערבליקטע אונטער דען רײטערן די האָהע געשטאלט, די עדלע האלטונג אונד דאס װײסע געװאנד אײנעס מאננעס — אונד זיא גלויבטע, דאס דערזעלבע קײן אנדערער אלס מירצא איזט. דאס אבער אויך איהר פֿאטער אן דער שפּיטצע דיעזער בעלאגערונגס־ארמעע שטעהט, קאָננטע זיא ניכט אהנען.

װער קאנן דאס געפֿיהל דיעזעס מעדכענס בעשרײבען. זיא האטטע אײנען יודישען פֿאטער, אײנען געליעבטען אן מירצא, דען זיא פֿיר אײנען מאָהאממעדאנער היעלט, דער קאטהאָלישע פּרינץ יואן װאר װיעדער אין זיא פֿערליעבט, זיא האטטע אלזאָ דרײא רעליגיאָנען אום זיך — אונד זיא זעלבסט װאר קײנע יודין אונד קײנע קאטהאָליקין, די קלאָסטער־פֿאָרשטעהערין ארבײטעטע עבען דאראן, אום זיא צור קאטהאָליקין צו מאכען.

דער אנפֿיהרער אײנער קלײנען מאָהאממעדאנישען ארמעע־אבטהײלונג ליעס נון אין דאס האָרן בלאזען אונד אן די פֿערטהײדיגער דער פֿעסטונג הינויפֿשרײען, דאס זיא זיך פֿרײװיללינג איבערגעבען זאָללען; אבער דער פֿערטהײדיגער מענדאָ שריע הינונטער: „זאָ לאנגע נאך אײן שטײן אויף דעם אנדערן שטעהט — ניכט!״ — צעהן מינוטען נאכהער ראָללטע דער דאָננער דעם געשיטצעס פֿאָן מײער אונד טהורם איבער דאס טהאל הין.

אין דעם קלאָסטער האטטע מאן צו לײטען אנגעפֿאנגען, אללע נאָננען װארפֿען זיך אויף די קניע אונד בעטעטען אים כאָר פֿיר די רעטטונג. — „בעטע אויך דוא, מײן קינד!״ זאגטע אײנע צו רעבא. װײנענד אנטװאָרטעטע רעבא: „„איך װײס יא ניכט, פֿיר װען איך היער בעטען זאָלל!״״ —

פֿיער טאגע אונד פֿיער נעכטע פֿערפֿלאָססען אין פֿאָרטװיערענדעם קאמפּפֿע; אם פֿינפֿטען טאגע בעפֿאנד זיך דער גראָססטע טהײל דער פֿעסטונג אין דער האנד דער מאָהאממעדאנער. נור דאס קלאָסטער װאר נאך אימטער אין דער געװאלט דער קאטהאָליקען; אבער דיעזעס זאָללטע באלד אין די הענדע דער מאָהאממעדאנער קאָממען. — מענדאָ שטירצטע הינײן צור קלאָסטער־פֿאָרשטעהערין אונד ריעף: „בעטעט פֿיר אונס, בעטעט! עס איזט קײנע האָפֿפֿנונג, װיר האבען קײנע קרעפֿטע מעהר! װענן װיר הײטע קײנע הילפֿע בעקאָממען, דאנן זינד װיר פֿערלאָרען!״

„זיעה, מײן קינד! (זאָגטע אײנע צו רעבא) דאָרט אויף דעם בערגע פֿלימטערט עטװאס, זינד דאס ניכט די שװערטער דער אונס צו הילפֿע קאָממענדען ארמעען? דוא האסט נאך יונגע אויגען!״ —

„„דאס איזט בלאָס דער שײן דער זאָננע אויף דעם קאהלען בערגע; אבער זיעה דא אונטען קאָממט אײן מאנן מיט אײנער װײסען פֿאהנע, אונטערהאָהלט דאס שלאָס אונד פֿילט עס מיט שװארצעם שטויב אוים.״״

„אך, דאס איזט דער צױבערער מיט זײנעם פּולװער, אין אײנעם אויגענבליקע קאָננען װיר אין די לופֿט געשפּרענגט װערדען. װערפֿעט דאס פֿײער אויף דיעזען צױבערער!״

מאן װארף אללע גליהענדען קאָהלען הינונטער, אבער דער צױבערער קימטערטע זיך דארום ניכט, דאס פּולװער װאר בערײטס אין דער אונטערהאָהלונג.

„רעבא, מײן קינד! (ריעף אײנע) שרײע דא הינונטער, מאן מאָגע דאס קלאָסטער פֿערשאָנען, דוא זײעסט אײנע מאָהאממעדאנערין אויס גראנאדא!״

װירקליך װאָללטע שאָן רעבא הינונטערשרײען, דא פֿאסטע זיא אבער מענדאָ אונד צאָג זיא שנעלל פֿאָם פֿענסטער צוריק: „ליעבער זאָללען װיר אללע צו גרונדע געהען (ריעף מענדאָ), בעפֿאָר װיר דיעזע זעלע װיעדער דען מאָהאממעדאנערן אויסליעפֿערן. װאס ליעגט אם טאָדע דעס קאָרפּערס, װענן נור די זעעלע גערעטטעט װירד! די מאָהאממעדאנער נעהמען דאס מעדכען, אונד דאס כריסטענטהום האט אום אײנע זעעלע װעניגער!״

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(איין אונגארישער מיניס־טער־ראטה.) אם 10־טען דיעזעס ווארדען זעממטליכע אונגארישע מיניסטער פאָן זיינער מאַיעסטעט אין איינער מעהרשטינדיגען אודיענץ עמפפאנגען. נאך דער אודיענץ ווארדע איין מיניסטער־ראטה אבגעהאלטען. נאך שלוס דעם מיניסטער־ראטהעס ווארדען דיא מיניסטער טיסאַ אונד סעלל נייערדינגס פאָן זיינער מאַיעסטעט עמפפאנגען. עס איזט זעלבסטפערשטענדליך, דאס אללע דיעזע בעראטהונגען אויף דיא באנק־פראגע זיך בעציעהען. וויא פאָן פערשיעדענען זייטען פערלויטעט, האט דאס אונגארישע מיניסטעריאום דיא אבזיכט, אבצודאנקען. ווארום דיא אונגארישע רעגיערונג פלאָטצליך מיט זאָלכען „זעלבסט־מאָרד־געדאנקען“, דאס היסט: מיט דעם פלאנע דעם ריקטריטטעס אומגעהט? דיא אורזאכע ליעגט אין דעם פערהאלטען דעם עסטערייכישען מיניסטעריאומס. ביז יעטצט גלייבטע נעמליך אללע וועלט, דאס דיא אונגארישע רעגיערונג אין דער באנק־פראגע וועניגסטענס איינען „מאָראלישען זיעג“ ערראנגען האבע, וועהרענד דיא עסטערייכישע רעגיערונג אלס „וואָרטברידיג“ ערשיען, נאכדעם זיא יא דיא באנק־שטאטוטען, וועלכע זיא אייגענהענדיג מיט אונטערשריעבען, פערוואָרפען האט. נון ערקלערטע אבער דער עסטערייכישע מיניסטער דעם אינגערן, הערר לאססער, אין איינער אָפפענטליכען זיטצונג דעם וויענער רייכסראטהעס, דאס דיא זאכע זיך ניכט זאָ פערהאלטע, וויא זיא זייטענס דער אונגארישען רעגיערונג דארגעשטעללט ווירד. דיא עסטערייכישע רעגיערונג האבע איהר וואָרט ניכט געבראָכען, נאכדעם זיא יא איהרע אונטערשריפט נור „אונטער געוויססען בעדינגונגען“ דען נייען באנק־שטאטוטען בייגעפיגט. נאכדעם נון דיעזע „בעדינגונגען“ ניכט איינגעטראָפפען, זאָ וואר זיא אויך ניכט מעהר פערפפליכטעט, פיר דיא נייען באנק־שטאטוטען איינצושטעהען. — דורך דיעזע ערקלערונג דעם הערן לאססער ערשיינט נון דאס פאָרגעהען דער עסטערייכישען רעגיערונג אין דער באנק־פראגע ציעמליך גערעכטפערטיגט. פיר איינען שטורץ דער יעגזייטיגען רעגיערונג איזט נאך אללי, דעם מעהר קיינע אויסזיכט פאָרהאנדען. דא מאן היער אבער איבערצייגט איזט, דאס איינע ווייטערע אונטערהאנדלונג מיט דער געגענווערטיגען עסטערייכישען רעגיערונג איינע גינסטיגע לאָזונג דער באנק־פראגע אונמאָגליך הערבייפיהרען קאָננטע, ענטשלאָס זיך אונזערע רעגיערונג, פאָן איהרעם אמטע צוריקצוטרעטען. עס אונטערליעגט יעדאָך קיינעם צווייפעל, דאס זיינע מאַיעסטעט דיעזע אבדאנקונג ניכט אננעהמען ווערדע, אונד דיעס אויס צוויפאכעם גרונדע: ערסטענס ווערע אין דיעזער קריטישען אונד קריעגערישען צייט איין מיניסטער־וועכסעל געפעהרליך. צווייטענס אבער ווירדע דורך דען שטורץ דער עסטערייכישען, אָדער דער אונגארישען, אָדער זאָגאר ביידער רעגיערונגען צוזאממען דיא באנק־פראגע נאָך איממער ניכט געלאָזט ווערדען קאָננען. דער קאמפף בעשטעהט יא ניכט בלאָס אונטער דען ביידערזייטיגען רעגיערונגען, זאָנדערן אונטער דען ביידערזייטיגען פארלאמענטען. דער אונגארישע רייכסטאג פאָדערט נעמליך אונבעדינגט דיא ערריכטונג איינער אייגענען באנק־אנשטאלט פיר אונגארן, וועהרענד דער עסטערייכישע רייכסראטה דיעס אום קיינען פרייז צוגעבען וויל. עס ווירדע אלזאָ איין מיניסטער־וועכסעל אין דער באנק־פראגע אָהנע יעדען נוצען בלייבען. דא בליעבע נור נאָך איין מיטטעל: אויפלאָזונג דעם איינען אָדער דעם אנדערן פארלאמענטס! אלליין היעצו ווירדע זיך זיינע מאַיעסטעט אין זאָלך' קריטישעם צייטפונקטע געוויס נאָך וועניגער ענטשליעסען, אלס צו איינעם מיניסטער־וועכסעל! עס דירפטע אלזאָ פאָרלייפיג מיט דער באנק־פראגע נאָך אללעס ביים אלטען בלייבען.

*(קריעגערישע קונדמאכונג דעם רוסישען קאיזערס.) וויא אויס פעטערסבורג טעלעגראפירט ווירד, איזט דיא קריעגערישע קונדמאכונג דעם רוסישען קאיזערס בערייטס געדרוקט אונד בעפינדעט זיך אין פיעלען טויזענד עקסעמפלארען אין דען הענדען דער בעהאָרדען דעם גאנצען אויסגעדעהנטען רייכעס. מאן וואַרטעט נור אויף איינען ווינק דעם קאיזערס, אום דיעזע קונדמאכונג אים גאנצען רייכע אויף איינמאל צו פעראָפפענטליכען. דער רוסישע קאָממאנדאנט דער זיד־ארמעע האט שאָן דען בעפעהל ערהאלטען, זיך מיט דער געזאממטען מאנשאפט בערייט צו האלטען, איבער דען פרוטה צו געהען, וואָראן דיא סאָלדאטען מיטטעלס אייזענבאהן נאָך דער דאָנויא געפיהרט ווערדען זאָללען. — עס פראגט זיך נון, וואָצו דיא שטאאטס־מעננער איהרע צייט מיט דער קאָנפערענץ אין קאָנסטאנטינאָפעל ציבריגגען. עס שיינט אונס, דאס עס שאדע זייא אום דיא טינטע, וועלכע אין דיעזער קאָנפערענץ ביי אבפאססונג דער פראָטאָקאָללע פערבראכט ווערדען ווירד. רוסלאנד ווירד אללי דיעזע „פאפיערנען פראָטאָקאָללע“ מיט זיינעם שווערטע דורכשטאָסען, וועגן דיא גראָסמעכטע ניכט אנשטאַטט מיט פראָטאָקאָללען — מיט קאַנאָנען הערויסריקען וואָללען.

*(איבער דיא פערשוואָרונג אין קאָנסטאנטינאָפעל), פאָן וועלכער ווירד אין פאָריגער נוממער קורץ בעריכטעט, ווירד נאכטרעגליך נאָך פאָלגענדעס געמעלדעט: דער מיניסטער דעם אינגערן האט פאָן דיעזער פערשוואָרונג שאָן זייט וואָכען קענטניס געהאבט; ער היעלט יעדאָך דיא אנגעלעגענהייט זעהר געהיים, וייל ער פאָר אללעם דיא פערשוואָרער פערהאפטען וואָללטע. אונד צו דיעזען פערשוואָרערן געהאָרען פיעלע דער האָכגעשטעללטעסטען פערזאָנליכקייטען אין קאָנסטאנטינאָפעל. יא זעלבסט בעאמטע דעם קאיזערליכען פאלאסטעס, פאָרנעהמע גייסטליכע געהאָרען צו דען פערשוואָרערן. וויא אללגעמיין פערמוטהעט ווירד; זאָלל זאָגאר דער גראָס־וועזיער מאהמוד פאשא היעביי דיא הענדע אים שפיעלע געהאבט האבען. אויך איין דאָלמעטש (מליץ) דער ענגלישען געזאנדטשאפט אין קאָנסטאנטינאָפעל איזט פערהאפטעט וואָרדען. דיעזער דאָלמעטש איזט נאטירליך איין געבאָרענער טירקע, דער אויך ענגליש פערשטעהט. דיעזער דאָלמעטש לייסטעטע דער ענגלישען געזאנדטשאפט, וואָ מאן דאָך דאס טירקישע ניכט פערשטעהט, גראָסע דיענסטע ביי יעדער פערהאנדלונג מיט דער טירקישען רעגיערונג. ביי דער אונטערזוכונג גאב דיעזער אן, פאָן דעם רוסישען געזאנדטען, גענעראל איגנאטיעף, צור טהיילנאהמע אן דיעזער פערשוואָרונג „געקויפט“ וואָרדען צו זיין. אין קאָנסטאנטינאָפעל עקסיסטירען נעמליך נאָך הייטע צ ו ו י י א פארטייען: איינע פארטייא, וועלכע פיר דען געגענווערטיגען סולטאן אבדול האמיד איזט, אונד איינע צווייטע פארטייא, וועלכע דען געשטירצטען האלב־וואהנזיניגען מוראד וויעדער אויף דען טהראָן זעטצען מאָכטע. איגנאטיעף וואָללטע דאהער דען מוראד נאָך אָדעססא ענטפיהרען, אום דאנן אין קאָנסטאנטינאָפעל איינען בירגער־קריעג צווישען דען ביידען ערוועהנטען פארטייען הערפאָרצורופען. — מיט דיעזער פערשוואָרונג אים צוזאממענהאנגע שטעהט אויך דיא פערשוואָרונג צווייער מאָנטענעגרינער געגען דאס לעבען דעם מיניסטערס מידהאט פאשא. בעקאננטליך איזט עס יא עבען דיעזער מיניסטער, דער דיא פערבעססערונגען אין דער גאנצען טירקייא איינפיהרען וויל. דיעזער איזט אבער עבען דעסהאלב דעם איגנאטיעף פערהאסט, דא אָהנע דיעזע פערבעססערונגס־פלאנע דיא רוסישע ארמעע שאָן לענגסט דיא האלבע טירקייא פערשלונגען העטטע. דא דאכטע זיך איגנאטיעף: „איך מוס דען מידהאט פאשא ערמאָרדען לאססען, דאמיט זיינע פערבעססערונגס־פלאנע צוזאממענשטירצען; איך מוס פערנער דורך

פאָלליעטאָן.

דער שטערנ־זעהער.

(26. פאָרטזעטצונג.)

דיא פערטהיידיגונג דער מוירען ווארדע נון באלד אין איינען אנגרייף אומגעוואנדעלט, דער פיר זיא זיעגרייך ענדעטע. פאָן דען פערפאָלגטען קאטהאָליקען ווארדען פיעלע וואפפען אונד לעבענס־מיטטעל וועגגענאָממען. — גראנאדא ווארדע נון וויעדער פיר איינען מאָנאט פערזאָרגט, אונד נון מוסטע מאן נור נאָך פיר דאס ווייטערע טראכטען. —

נאך זיינעם זיעגע בעגאב זיך אבו אבדאללאה אין זיינען פאלאסט, ווארף זיך ניעדער אונד דאנקטע דעם אללאה פיר זיינען ערפאָלג. פלאָטצליך ווארען דיא קערצען ערלאָשען, אונד אים פינסטערן ערשיען וויעדער דיא לייכטענדע געשטאלט זיינעס פערשטאָרבענען פאטערס; אבער ניכט מעהר זאָ צאָרניג, זאָ דראָהענד, וואַרנענד אונד אבשרעקענד, זאָנדערן פריינדליך אויפמונטערנד אונד אנאייפערנד. וואס דאריף דייטעטע, דאס קאָניג אבו אבדאללאה באלד וויעדער אין דען קריעג ציעהע אונד דיא קאטהאָליקען בעזיעגע.

אלס נון דיא ערשיינונג געשוואונדען וואר, שטאנד אל המון פאָר דעם קאָניגע אין פאָללער קריעגס־ריסטונג אונד מיט איינער וויסען פאהנע אין דער האנד. — אל המון וואוסטע נון אויף איינע געשיקטע וויזע זיינע ביזהעריגע אבוועזענהייט צו רעכטפערטיגען.

„איך וואוסטע עס יא (זאגטע דער מוירען־קאָניג אבו אבדאללאה), דאס דוא באלד וויעדער קאָממען ווירסט. דיר קאנן קיינע אירדישע מאכט אויף דיעזער וועלט בייקאָממען.“ —

„בעהערשער גראנאדאס! (ריעף יעטצט אל המון אין פייערליכעם טאָנע) דיא שטונדע איזט ענדליך געקאָממען! געהי הין — אונד זיעגע! דוא האסט מעהר קיינע אויסזיכט, מיט דעם קאטהאָלישען קאָניג איינען פריעדליכען פערגלייך צו שטאנדע צו ברינגען. איך וואר נור וועגען דיינער בייא פערדינאנד, אבער נור מיינע צייבער־קונסט קאָננטע מיך רעטטען. — פרייע דיך! דוא ווירסט זיעגען! דיין באָזעס געשיק איזט פאָן דיר וועגגעוועלצט, וויא איינע וואָלקע דורך דען זאָננען־גלאַנץ. היער איזט דיא פאהנע דעם פראָפעטען, זיא זאָלל פאָר דיר הערלייכטען אין דער שלאכט, איך זעלבסט וויל זיא דיר פאָראנטראגען!“

„מאַנן דעם געהיימניססעס! (זאגטע דער קאָניג האָך ערפרייט) דוא האסט מיר אין נייעס לעבען ערטהיילט, וועגן דוא מיינער ארמעע פאָראנגעהסט, איזט אונזער זיעג איין זיכערער.“ —

„„יא, קאָניג! אן דיינער זייטע וויל איך פעכטען, איך וויל דיר אויס דען טרימערן דער שפאנישען קאטהאָלישען פראָווינצען איינען טהראָן אויפריכטען. וואפפנע דיך, בעהערשער גראנאדאס! שאָן העריע איך דאס וויעהערן דיינעס שלאכט־ראָססעס אין דער מיטטע דיינער פאָרשרייטענדען געוואפפנעטען, אויף צו דען וואפפען!““

פערדינאנד אונד איזאבעללא ערשראקען, אלס זיא פאָם לעטצטען זיעגע דער מוירען הערטען, אונד אלס זיא נאָך פערנאהמען, דאס קאָניג אבו אבדאללאה זעלבסט אן דער שפיטצע זיינער ארמעע איינען אויספאלל געגען דיא קאטהאָליקען מאכט. פיעלע אראבישע שטעדטע, דיא זיך דען קאטהאָליקען אונטערוואָרפען, האבען זיך וויעדער פאָן דיעזען לאָזגעריססען אונד מיט דען מוירען פערבונדען, אלס זיא פאָן דעם זיעגע דעם קאָניגס אבו אבדאללאה הערטען. זעלבסט דיא שפאנישען סאָלדאטען ערשראקען העפטיג, אלס זיא אויך דען בעריהמטען שטערנ־זעהער אונד צויי־בערער מיט דער וויסען פאהנע אן דער שפיטצע דער מוירישען ארמעע ערבליקטען. דיא מאָהאממעדאנער האטטען בערייטס מעהרערע קליינע קאטהאָלישע פעסטונגען ערשטירמט, אונד וועגן דיא פערטהיידיגער דער פעסטונג וויעדערשטאנד פעך אונד גליהענדע קאָהלען הינונטערוואַרפען, נאהם אל המון זיינען „אסבעסט־מאנטעל“ איבער דען קאָפף אונד גינג האַרט אן דיא מויערן דער פעסטונג, אָהנע דאס זיין מאנטעל פייער געפאנגען העטטע. דיעס אייפערטע דיא איבריגען אן — אונד באלד ערגאב זיך איינע פעסטונג נאָך דער אנדערן. דיא פעסטונגס־קאָממאנדאנטען מוסטען דעם קאָניג פערדינאנד מעלדען, דאס מאן מיט פייער געגען דיא מאָהאממעדאנער ניכט מעהר קעמפפען קאָנן, דא עס געגען דיאַזעלבען ווירקונגסלאָז בלייבט.

נון מוסטע נאָך איינע דער וויכטיגסטען קאטהאָלישען פעסטונגען איינגענאָממען ווערדען — אונד אין דיעזער פעסטונג וואר אויך דאס ק ל אָ ס ט ע ר, אין וועלכעם רעבא וואר.

אל המון אונד מירצא האטטען דאפאָן קיינע אהנונג, דאס זיא ביי דער איינגאהמע דיעזער פעסטונג אויך איהרע אללערליעבסטעס וויעדער פינדען ווערדען.

דער פערטהיידיגער דיעזער קלאָסטער־פעסטונג וואר דער אלטע מ ע נ ד אָ, דער אבער נור צוויי־אהונדערט אונד פינפציג מאנן אן זיינער זייטע האטטע. דעננאָך וואר